

קובץ

האור לחיים

שנה
שמינית

מאמרים ושיחות

מרת ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ראה תשפ"ה

אמנת השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:39	19:49	* 18:59	
20:36	19:47	18:58	ת"א
20:39	19:49	19:00	חיפה
20:37	19:48	18:58	ב"ש
* לנוהגים 40 דק': 18:39			

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014   02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת ראה תשפ"ה

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריו" - חומש דברים

1 ..... בן המלך

פרשה למעשה:

10 ..... לרומם את הזולת

14 ..... הרמז מובן...

16 ..... מקור מים חיים

22 ..... ההקפדה על הכשרות

בן המלך

בָּנִים אַתֶּם לֵה' אֱלֹקֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְּדוּ
וְלֹא תִשְׁמְמוּ קִרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לְמָת.
כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתֶּה לֵה' אֱלֹקֶיךָ וְכָךְ
בָּחַר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה מִכָּל
הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
הָאָדָמָה (דברים יד,
א-ב).

"כעת הוא"

פירושים רבים
נאמרו על המילים
הקדושות - "אני
לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי" (שיר
השירים ו, א), ולענייננו
יש לומר: אני אצל
המלך, והמלך נמצא
איתי. כשהמלך
נמצא איתנו סדר
ההנהגה הוא אחר.

הדיבורים אינם
אותם דיבורים, המעשים אינם
אותם מעשים, התפילות אינן אותן
תפילות וגם לימוד התורה אינו אותו
לימוד תורה.

עלינו לדבר כמו בן מלך, להיזהר
בכל מילה היוצאת מן הפה,

רבנו בחיי כתב על
פסוק זה דבר נפלא
ביותר, וזו לשונו:

"לפי שאתם בדלים
משאר בני נח ולפי
שאתם עם דבק
בא-ל הקדוש,
ואתם מעותדים
למעלה זאת, היא

מעלת העולם הבא, אין ראוי לכם
לעשות מה שהם (הגויים) עושים".

עם ישראל הוא עם מיוחד, שהקב"ה
בחר בו לבן יחיד - בנים אתם לה'
אלוקיכם. אין דוגמתו בשאר עמי
העולם.

עולה למעלה

מיוחדת

הנובר באשפה כדי למצוא לו דבר
מה לאכול, ותוך כדי כך מצטער
ובוכה על מצבו.

ירד המלך ממרכבתו, וכשהבחין
בחולאים הרבים שלו, חס עליו,
והורה למשרתיו לקחתו לארמון
המלוכה.

כשהגיעו לארמון הזעיק המלך את
טובי הרופאים למיטתו. במקביל
רחצו המשרתים את האיש, סכו
אותו במשחות שונות, וכשהבריא
והתחזק גם הלבישוהו בבגדי
מלוכה.

לאחר מכן התאמץ המלך ללמדו
גינוני מלכות, וכשהיה שבע רצון
משליטתו בגינונים הללו, נתן בידו
שרביט של זהב, הכתירו בכמה
עטרות על ראשו, ומינהו בכמה
מינויים חשובים, כשהוא מורה
לכולם שעליהם לשמוע לכל מילה

ללמוד בהתמדה, ולא להפסיק
באמצע הלימוד, להיתפלל מעומק
הלב, ועוד כהנה וכהנה הנהגות
המתאימות לבני מלכים.

זו הסיבה שימי אלול הקדושים
שבים ומזכירים לנו את היסוד הזה,
כדי להזכיר לכל אחד, שאינו יכול
לבוא לפני המלך באותן הנהגות
שנהג עד כה, משום שכעת הוא
עולה למעלה מיוחדת.

אחיו של הגאון מוילנא, רבי אברהם,
חיבר ספר מוסר נפלא - "מעלות
התורה", ושם הוא מתאר למה דומה
אדם המתרשל מלימוד התורה
ועוזב את לימודו:

מלך גדול ואדיר, המושל על מדינות
רבות, עבר פעם במרכבתו באחת מן
המדינות, והינה הבחין באדם חולה,

להצלחת
נפתלי בן צביה

אותי, טוב לי ככה... אני אוהב את המשחקים היפים הללו..."

מה יכול המלך לעשות לאותו שוטה - שעזב את תפקידו החשובים בממלכה ואת בת המלך, וחשק במשחקי רחוב ובהתעפרות בעפר?! האם יוכל להיסתכל עליו עוד?! אוי לאותה בושה וכלימה!

והינה אנו, עם ישראל - ממשיך רבי אברהם מוילנא - נלקחנו על ידי הקב"ה מפרעה בהיותנו עבדים נרצעים. היינו חולים, מדוכאים, מתעפרים בעפר. עבדנו בטיט והיינו שקועים בתוכו. והוא יתברך לקחנו, הלבישנו בגדי מלוכה ואמר לנו: "בנים אתם לה' אלוקיכם". עיטר אותנו בכל מיני עטרות - בכהונה, לוויה ומלכות, ולבסוף גם נתן לנו את בתו יחידתו, בת המלך - התורה הקדושה, ויחד עימה את כל תענוגות הקדושה, האושר ומפתחות גנוי אוצרותיו.

אך אנו חשקנו בשטויות ובהבלים! עזבנו את מקור אושרנו, נטשנו את התורה הקדושה...

היוצאת מפיו, לכבדו ולמלא את כל דרישותיו.

מקום מושבו היה בארמון המלוכה, וכל טוב הארץ ניתן לו. ואם לא די בכך, נתן לו המלך את בתו היחידה לאישה!

מחולה עני המחפש אוכל באשפה, הפך האיש לחתן המלך, המעוטר בכמה עטרות. מי ידמה לו, ומי ישווה לו!

והינה באחד הימים סייר האיש בממלכה, ולפתע הבחין מחלון המרכבה בכמה נערי רחוב משחקים באבנים. הנערים השתטחו על הארץ וקלעו אבן אחר אבן. הם היו מלוכלכים ומטונפים מכף רגלם עד קצה קודקודם.

מה עשה? זרק את שרביט הזהב שלו, ובטרם פשט את בגדי המלוכה, כבר השתטח כמותם על הארץ, והחל לחפש אבנים באשפה, כשהוא נילהב מן המשחק...

ניסו עבדי המלך לעצור בעדו, אך הוא שלחם מלפניו באומרו: "עייזבו

לזהות סוסים נבחרים. אני מתמצא ביהלומים, ויודע להבחין בין יהלומים אמיתיים ויקרים לכאלו שאינם, והדבר השלישי שאני יודע הוא - תכונותיהם של בני אדם. כאשר מתבונן אני באדם, יכול אני לקבוע במדויק מה הן תכונותיו".

שלושת התחומים הללו אכן היו נחוצים בעיני המלך. מלכים זקוקים לסוסים אצילים ומיוחדים, ליהלומים יקרים. וייעוץ מתאים לתכונות נפש האדם - בכוחו להביא כל אחד להצלחה.

הוא הודיע לאיש כי הוא נותן לו את בנו לניסיון בן שבועיים ימים, לאחר מכן יבחנו את התוצאות, ועל פיהן תיקבע המשכורת שלו.

הסכים היועץ, וכבר למחרת פגש בבן המלך ויצא איתו למכירה גדולה של סוסים נבחרים שנועדה לאצילים, לרוזנים ולשרי המדינה, כדי לבחור לו סוס ראוי.

בהגיעם למכירה ניגש אליהם אחד מן הסוחרים הממולחים והפיקחים,

איך נתראה לפני הקב"ה? איך נעמוד לפניו?!

הליכותיו של בן מלך שונות במהותן מהנהגת אדם פשוט, והדברים טבועים במהותו, עד כדי כך שכאשר אינו נוהג כך, אפשר לזהות בקלות שאינו בן מלך.

מעשה במלך שהיה לו בן יחיד שעתיד היה להיות יורש העצר. ביקש המלך לחנך את בנו כדי להכשיר אותו לקראת התפקיד הגדול המצפה לו, ולכן פרסם מכרז: "דרוש יועץ לחינוך בן המלך".

אנשים רבים באו, והמלך בדק ובחן אותם, אך איש מהם לא עורר בו אמון במיוחד, והוא שלחם בזה אחר זה.

לבסוף הגיע אדם והציג את עצמו כמי שיכול לייעץ.

"במה אתה מתמצא?", שאל המלך.

"בשלושה דברים", השיב האיש, "אני מתמצא בסוסים, ויודע

במיומנות. הוא החל לרכב ולדהור, וכשסיים התרומם הסוס, הפילו לאחור, רמס אותו תחת רגליו והרגו. נבהל בן המלך. "אכן צדקת. אל תביט אל מראהו ואל גובה קומתו"... לאחר מכן קנה לו היועץ סוס אביר. בן המלך שמח מאוד, הוציא מכיסו שטר כסף קטן, ואמר ליועץ: "אומנם משכורת עדיין אינך מקבל, אך מגיע לך טיפ על שהצלת את חיי".

כעבור כמה ימים הלך בן המלך עם היועץ לבורסת היהלומים. התקיים יריד יהלומים, והוא ביקש לקנות לו יהלומים.

מיד כאשר הגיעו, הציעו להם יהלומים יפים ומרהיבים. בן המלך התלהב ועמד לקנות, אך היועץ עצר אותו: "אל תיגע ביהלומים הללו! הם מזויפים ועשויים זכוכית

כשהוא מוביל אחריו סוס גבוהה, מרשים ומבריק, הראוי למלכים.

התפעל בן המלך מן הסוס. באורות המלך ישנם סוסים רבים, אולם סוס יפה כל כך עוד לא ראה מימיו. הוא עמד לקנות את הסוס, ונימלך ביועץ.

"אל תתקרב אליו" - הזהיר היועץ.

"למה?"

"זהו סוס שהורג את רוכבו! בתחילה הוא מוביל בגאון את בעליו, אולם אחר כך רומס אותו".

"מניין לי שאתה צודק? אולי אתה סתם אומר?"

"תוכל לבדוק אותי. קרא למוכר, וביקש ממנו להדגים לנו דהירה על הסוס הזה".

המוכר הסכים מיד וטיפס על הסוס

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

פשוטה".

"איך תאמר כך על היהלומים המרהיבים הללו?"

"סמוך עלי. אקח אותך למקום אחר".

"אבל אני רוצה כאן. יהלומים כאלו עוד לא ראיתי בשום מקום".

לבסוף השתכנע לשלוח את היהלומים לבדיקה, שהוכיחה כי אמת דיבר היועץ. לא היו אלו יהלומים, כי אם זכוכיות.

בן המלך התפעל מן היועץ, ושוב תיגמל אותו בשטר כסף קטן כאות תודה.

בדרכם חזרה לארמון, אמר בן המלך

ליועץ: "לאחר שהוכחת פעם אחר

פעם כי הינך מבין גדול, אולי תוכל לומר לי גם מה הן התכונות שלי?"

"אל תיבהל מן הדברים שאומר לך, והאמן לי כי אלו דברי אמת" - החזיר לו היועץ והנמיך את קולו - "אומנם הינך סבור שאתה בן המלך, אבל באמת אינך בנו. המלך והמלכה הם חשוכי בנים, ושנים ארוכות דאג המלך על כך שאין לו יורש. פעם ראה אותך במכירה של ילדים עזובים, מצאת חן בעיניו, והוא קנה אותך, אימץ אותך וגידלך כבן".

נסער בן המלך מהדברים ששמע, והודיע: "אלך לאבי ואשאל אותו על כך".

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי שלישי

ימי חמישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שולוחה 9

להודות לי על כך בתשלום קטן ומגוחך של עשרים שקלים. תהיתי בליבי: איך יתכן דבר כזה? הלוא לבן מלך יש תכונות אחרות. יש לו רחבות לבב שגורמת לו לרצות להיטיב עם בני מדינתו! הכרחתי לומר שאינך באמת בן מלך, שהרי תכונות המלכות אינן קיימות בך!"

בני מלכים אנחנו, בנים אתם לה' אלוקיכם! אך כדי להיות בני מלכים - עלינו להעריך את עצמנו כבני מלכים ולנהוג כפי שבני מלכים נוהגים - מתוך רחבות לבב ורצון לגמול חסד עם הבריות, לעזור לזולת, להתייחס אליהם בכבוד, ולא לחיות כבני אדם מצומצמים.

הקב"ה מגלה את טובו עלינו ועל כל העולם כולו - "ובטובו הגדול תמיד

בתחילה ניסה המלך להבין מהי סיבת השאלה הזו, אולם לבסוף הודה: "אמת, אינך בני... אבל אני מגדל אותך כבן, ואתה עתיד לרשת אותי".

"אכן, כל דבריך אמת" - חזר בן המלך ליועץ - "אבל אמור לי, מניין ידעת זאת? מדוע העלית דבר כזה בדעתך? הרי נראה אני כמו בן מלכים מושלם!".

אמר לו היועץ: "האמת היא שהגעתי למסקנה הזו לאחר שראיתי את צורת התנהגותך. לפני ימים מספר הצלתי אותך ממוות בטוח תחת רגלי סוס אביר, ואתה מצאת לנכון לשלם לי בשטר כסף פשוט. אחר כך הצלתי אותך מקניית יהלום מזויף בסכום עתק, ושוב מצאת לנכון

לעילוי נשמת
מרדכי בן רגינה ז"ל

אתה - נכד? מדוע מגיע אתה לבקש ממני בזכות היותי קרוב אליו? לא ולא, טעות בידך. אינך נכד שלו! אלא בן ממש! וכשם שאני זקוק לדבר-מה אני מבקש ממנו יתברך, כך אתה! עמוד ובקש מבורא העולם, ותראה דברים פלאיים!

לא חסר לנו..." הוא נותן ומשפיע גם לבני אדם שאינם ראויים, ואפילו לכאלו המשיבים לו רעה תחת טובה, וכשהוא מתייחס אלינו באופן הזה, עלינו ללמוד ממנו ולהתייחס כך גם לזולתנו.

הדרשן הנודע, רבי אלימלך בידרמן שליט"א, הביא באחת מדרשותיו מעשה שאירע בארצות הברית -

בחינה נוספת של היותנו בניס למקום, היא האפשרות להיתקשר אליו ולבקש ממנו כל מה שאנו רוצים.

אדם קנה בניין בעשרים מיליון דולר בהזדמנות עסקית מיוחדת.

כשם שבן אינו נרתע מלגשת בפשטות לאביו, ולבקש שימלא את מבוקשו, כך צריך האדם לבוא אל הקב"ה אביו, ולבקשו למלא את בקשתו.

עשרה אחוזים היה עליו להביא מייד, ואת היתרה התחייב לשלם בהמשך, כשיתחיל להרוויח מן השכירות.

האדמו"ר הקדוש בעל ה"ברכת אברהם" היה 'חסידא קדישא' (אדם קדוש). באחד הימים בא אליו אחד מבניו ושטח את צרתו בפניו - הפרנסה קשה לו, והוא מבקש מאביו שימצא דרך לעזור לו.

את שני המיליון הראשונים הביא מחסכונותיו, וכך חתם חוזה עם בעל הבית, שבו התחייב להשלים את כל האישורים על ההלוואה מהבנק על הסכום הנותר עד יום פלוני אלמוני.

אמר לו אביו הקדוש: "בני, וכי סבור אתה שרק אני בנו של הקב"ה, ואילו

הוא פנה מיד לארגן את כל המסמכים, אלא שהבנקים עבדו

הצד הטוב ביותר.

כאשר אדם מתפלל מעומק הלב -
בקשתו מתקבלת לפני ה'.

לפעמים מקבלים בני אדם כל מיני
סגולות - תאמר כך וכך... תעשה
כך וכך... ולאחר מכן הם באים
ומעידים: לא היה כאן מעשה ניסים.
הרגשנו בחוש כי - 'רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה
וְאֵת שְׁוֹעֵתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם' (תהלים
קמה, יט). התפללנו וביקשנו, וה' שמע
את תפילתנו!

בן יודע שרק אביו יכול לעזור לו,
ובאופן הזה צריך האדם להיות דבוק
בה', ולהרגיש שרק הוא יכול לעזור.
בנים אתם לה' אלוקיכם - תחשיבו
את עצמכם כבנים, ואני אספק את
כל צורכיכם כאב המספק את צורכי
בניו.

בעצליים, ודחו אותו מיום ליום, כך
הלך והתקרב המועד שבו התחייב
להשלים את העסקה, ובעל הבית
טרח להזכיר לו כי אם לא יביא את
כל המסמכים הדרושים, העסקה
בטלה, כשאת שני המיליון שלו הוא
לא יקבל בחזרה, כמובן.

הגיע היום האחרון. הבנקים דחו
אותו הלוך ושוב, והוא לא ידע
את נפשו מרוב לחץ. מה ביכולתו
לעשות עוד?! עמד והתפלל לקב"ה
והתחנן שיראה לו ניסים ונפלאות.
הוא נטל בידו את פרשת המן, והחל
קורא אותה מילה במילה.

בדיוק כאשר אמר את המילים:
"הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם"
(שמות טז, ד), צלצל הטלפון, והמוכר
בישר לו כי הוא קיבל את כל הכסף
מהבנק, וכל העניין כולו סודר על

לרזומם את הזולת

נכנסה מורה ללמד בכיתה החדשה.

ילדה אחת מתלמידות הכיתה הגיעה מאוחר, והתיישרה בשולחן האחרון בכיתה. ניכר היה עליה שהיא מאוד מסכנה. בגדיה היו מרופטים, ובמשך השיעור בהתה בחלל האוויר. לא קשה היה להתרשם שהיא הגיעה לבית הספר בעל כורחה.

בהפסקה הראשונה החלה המורה לברר אודות הילדה, ואט אט התבררה לה התמונה: הוריה קשי יום, עובדים קשה משעת בוקר מוקדמת עד שעת לילה מאוחרת, ובקושי מצליחים לפרנס את המשפחה. במשפחה אחת-עשרה

אחרי ה' אֱלֹקֵיכֶם תֵּלְכוּ וְאַתֹּם תִּירָאוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּבְקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ וְאַתֹּם תַּעֲבֹדוּ וְבוֹ תִּדְבָּקוּן (דברים יג, ה).

הגמרא (סוטה יד ע"א) דורשת על פסוק זה: "וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה, והלא כבר נאמר: 'פִּי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר אֶכְלָה הוּא' (דברים ה, כד)! אלא, להלך אחר מידותיו של הקדוש ברוך הוא וגו'".

על ידי שגומלים חסד עם הבריות - הולכים אחרי ה' ודבקים בו.

בספרו של הרב טולדנו - "האמנתי כי אזמרה" מובא סיפור מרגש:

ביום הראשון לתחילת שנת הלימודים בבתי הספר היסודיים,

להצלחת
שאול בן נגימה

נפשות, והם גרים בדירת חדר אחד. שמורה מטילה עליה איזושהי מטלה לביצוע...

ואימם, בתת תנאים וללא תשומת לב, ולא פלא שהילדה נראית כפי שנראית, ואינה מתפקדת בלימודיה. המסקנה שהמורה הסיקה מתוך הברורים הייתה: זה המצב. זו הסחורה. אין מה לעשות.

למחרת נתנה לה המורה סכום כסף, וביקשה ממנה לקנות מדבקות כדי לקשט את קיר הכיתה. "אני סומכת על בחירתך", הוסיפה. הילדה קרנה מאושר.

המטלות הפכו לתכופות יותר ויותר.

אולם, המורה הזאת החליטה: אני בע"ה מרימה את הילדה הזאת! מיד בשיעור הבא קראה לה, וביקשה ממנה לגשת למשרד ולצלם לה מספר דפים. הילדה הייתה מופתעת: זוהי הפעם הראשונה

הילדה השתדלה בכול מאודה לבצען בשלימות, והמורה שיבחה אותה מאוד.

לאט לאט קיבלה הילדה ביטחון עצמי, והמורה הרגישה כי זהו הזמן המתאים לעניין אותה גם בלימודים.

כס"ד

לאור הביקוש הגדול המבצע ממשיך!

**כל הסט (11 חלקים)
רק ב-250 ש"ח בלבד!**

**המבצע
עד גמר המלאי**

לפרטים: 050-4106056
בין השעות 14:00-18:00

אפשרות למשלוח ברחבי הארץ

ואכן לראשונה בחייה, התחילה הילדה ללמוד וגם להצליח.

יום אחד הוריה מקבלים פתק מהמורה: "להורים היקרים שלום! רציתי לשבח את בתכם שמתקדמת יפה מאוד בלימודים ובהליכות, ונמנית בין התלמידות המצטיינות בכיתה".

לא ניתן לתאר במילים את מה שהמכתב הזה עשה להוריה, ובעיקר לילדה, ששאבה ממנו משנה מרץ והתגלתה כתלמידה בעלת כישרון, מעודנת במידות טובות.

יום אחד הילדה לא הגיעה לכיתה. עבר יום ועוד יום, והיא איננה... המורה התקשרה להורים, ואביה סיפר שהוא התייעץ עם הרב שלו, והוא הורה לו להעביר את הילדה לפנימייה.

ב"ה הילדה שמחה, מרוצה, ומצליחה בלימודים. הוא הודה למורה על כל החיות שהעניקה לילדה, שבזכותה הגיעה עד הלום.

עברו חמש-עשרה שנה...

המורה עברה ללמד במקום אחר, בעיר אחרת, וחיפשה מעון לילדיה הקטנים. המליצו לה על מטפלת חרדית ומסורה למופת, והיא רשמה אותם אצלה.

בימים הראשונים בנותיה הגדולות לקחו את הקטנים מהבית למעון בבוקר, וממנו הביתה בצהרים, והאמא, המורה, עדיין לא ראתה את המטפלת.

באחד הימים הגיעה האם בעצמה לקחת את הילדים, ומשראתה את המטפלת, הודתה לה מאוד על הטיפול המסור והנאמן.

המטפלת הודתה לה על התשבחות, וביקשה ממנה להיכנס, שכן ברצונה לדבר איתה כמה מילים...

"אומנם אינך זוכרת אותי. אבל אני לא אשכח אותך לעולם! את המורה שהצלת את חיי!"

המורה, שנזכרה בילדה, כמעט התעלפה. היא נזכרה בילדה המסכנה שקיבלה לידיה, וכיום היא מנהלת מעון לתפארת...

תלמודו, ויש לנו שלושה בנים בתלמוד תורה. אנו חיים באהבה ובאחוה, בשלום וברעות, וכל זה בזכותך! אינני יכולה לדמיין לעצמי היכן יכולתי להיות היום בלעדך".

מי יודע כמה נפשות טהורות מעם ישראל אפשר להציל עם כמה מילים טובות, עם כמה מילות עידוד, עם חיוך ומתן תשומת לב.

והדברים אמורים לא רק ביחס למחנכים בתלמודי תורה ובתי ספר, אלא גם - ואף ביתר שאת - ביחס לילדים שיש לכל אחד בביתו. יש לרומם אותם! לשבח אותם! עוד ועוד: "קראת כל כך יפה", "למדת כל כך יפה", "נהייתי ממך כל כך", "אתה ממש גאון! עוד יצא ממך

"בבקשה ממך, המורה, חכי כאן כמה רגעים, מיד אני שבה..."

כעבור מספר דקות שבה ובידה שקית ניילון מלאה בפתקים, כולם ישנים נושנים, ושאלה: "האם תכירי את כתב היד הזה?"

היו אלו כל הפתקים שהמורה כתבה להורי הילדה, בהם סיפרה להם על התקדמותה. את הכול שמרה הילדה מכל משמר.

"דעי לך, מורתי, את היית הראשונה בעולם שהתייחסת אלי, בזכותך התחלתי להרגיש שאני שווה משהו, הפחת בי תקווה לחיים! פתקים אלו נסכו בי הרבה עוז ותעצומות, והמשיכו ללוות אותי במשך כל השנים.

"ב"ה נישאתי לאברך ששוקד על

ומשהו - משהו", "אל תדאג, יש לך
כישרונות נהדרים..."
כשילד שומע דיבורים כאלו כל
הזמן - הם מעצימים אותו וגורמים
לו להשתדל להצדיק את הציפיות
הגדולות שתולים בו.

וחלילה, גם להיפך: אם משדרים
לילד - "לא יצא ממך כלום" - באמת
לא יצא ממנו כלום...
כל זה בכלל ההשתדלות להיות
אנשי חסד, לרומם את בית ישראל
לתורה וליראת שמים.

הרמז מובן...

ט) 'עני ורכב על חמור', ורמז הדבר
אשר יסובבנו להיות אביון. ואמר 'בך'
פירוש: בסיבתך, כי עוונותינו האריכו
קיצנו, גם רמז בתיבת 'בך' כי הוא
אביון בנו, שמתאוה מתי יבוא לגאלנו.
באה התורה ללמד, כי מי שרוצה את
המשיח והגאולה יש לו דרך לקרבו:
"לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את
ידך מאחיק האביון, כי פתח תפתח
את ידך לו, והעבט תעביטנו די
מחסורו... נתון תיתן לו", וזכור, "כי
בגלל הדבר הזה יברך ה' אלוך בכל
מעשך ובכל משלח ידך".

פי יהיה בך אביון מאחיק אחיק באחד
שעריך בארצה אשר ה' אלקיך נתן לך
לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את
ידך מאחיק האביון (דברים טו, ז).

- שודקה "בייתה רוא"ה רמזא - הז קוספ
ולוכ לארשי מעש, ונקדצ חישמל זמור
צמפה ומייחל שבמהרה יתגלה, וזה
לשוננו:

"ובדרך רמז ירמוז להעיר הערה גדולה
על אחד המיוחד שבאומה, שאליו אנו
מקווים ומצפים מתי יבוא - והוא מלך
ישראל משיחנו, אשר הוא אביון,
וכבר נמשל לעני, כאומרו (זכריה ט,

אחר, כאן נמצאים רק בעלי מעמד

וממון!"

לימים, מתפללי בית הכנסת חיפשו
אדם שישמש אצלם חזן.

הלך אותו אחד (שדחוהו מתחילה מלהיכנס
אצלם) - שהתברך בקול ערב - והציע
את עצמו.

קיבלוהו.

כשעבר לפני התיבה - הסתלסל בקולו
בעת אמירת 'נשמת כל חי' - "שוועת
עשירים אתה תשמע..."

התפלאו - שוועת עשירים? מהו
הפסוק הזה? הרי כתוב "וְצַעֲקַת עֲנִיִּים
יִשְׁמָע" (איוב לד, כח). אמר להם: "איך
אומר צעקת עניים, כשכולם כאן
עשירים?! איזו צעקה ישמע ה'?!..."

והרמז הובן...

יש לדעת, כי הקב"ה אוהב את העניים
- 'שוועת עניים אתה תשמע, צעקת
הדל תקשיב ותושיע'!

העניים באים לזכותנו במצות הצדקה
המקיימת את העולם, ועל ידי
שהקב"ה רואה שעוזרים לעניים גם
הוא עוזר לעם ישראל, וזהו "פתח
תפתח... נתון תיתן לו" - כשאתה
פותח את ידך, אתה גורם שהקב"ה
יפתח את ידו וישפיע שפע לעולם כולו
- "כי בגלל הדבר הזה יברך ה'!"

מעשה היה בבית כנסת של עשירים,
שעמדו על כך שרק אנשי עסקים
ובעלי ממון יהיו חברי בית הכנסת.

פעם ניסה אדם להצטרף אליהם, אך
הם לא נתנו לו - "לך חפש לך מקום

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

מקור מים חיים

המעשה.

לעומת זאת, בקללה לא די "אם לא תשמעו", אלא התורה מפרשת ואומרת שיש צורך במעשה חטא בפועל: "וסרתם מן הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים" - משמע שאם זה נשאר בגדר "לא תשמעו" בלבד, אין זה נחשב לקללה.

מדוע?

אומרים חז"ל (קידושין מ"א): "מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה".

ראה אנכי נתן לפניכם היום בְּרָכָה וּקְלָלָה. אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמָעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם... וְהַקְלָלָה אִם לֹא תִשְׁמָעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְסָרְתֶם מִן הַדֶּרֶךְ (דברים יא, כו-כח).

"ראה אנכי נותן לפניכם היום" - כאן, בעולם הזה, יש לך בחירה.

העולם הזה הוא עולם המעשה, וכל עוד רוח חיים באפנו, נתונה בידינו הבחירה בין ברכה לקללה.

בברכה נאמר: "אשר תשמעו", לא נאמר 'ועשיתם את מצוות ה' - מכאן שהבחירה בברכה מתקיימת על ידי שמיעה אל מצוות ה' גרידא, ועוד קודם

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

הדעת נותנת כי אי-שמיעה אל מצוות ה' לא אמורה להיות חמורה כל כך.

לא ולא! אומרת התורה: "והקללה אם לא תשמעו אל מצות ה' אלוקיכם", אם אוזניו לא ישמעו דברי תורה, אזי עלול הוא בנקל לבוא לידי "וסרתם מן הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים".

צא וראה, המרחק מאי-שמיעת דברי תורה עד להידרדרות לחטא עבודה זרה - קצר מאוד!

מדוע "וסרתם מן הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים"? - כי לא שמעתם אל מצות ה'. וזה גרם לכל מהלך ההמשך של "וסרתם..."

הרעה החולה של דורנו היא - "והקללה אם לא תשמעו".

אנשים אינם מטים אוזנם לשמוע דברי תורה. הם בוגרים ועמי ארצות, חסרים להם המושגים הבסיסיים ביותר.

הם נוטפים שנאה לדת ולתורת ישראל, מדברים סרה על ה' ועל

מחשבה טובה ושמיעת דבר ה' גרידא - יש בהן ממשות - לכן הן מצטרפות למעשה, ומקבלים עליהן שכר.

לעומת זאת, מחשבה רעה כשלעצמה ואי שמיעה אל מצוות ה' - אין בהן ממשות. לכן, כל עוד החיסרון הוא אי-שמיעה גרידא - אין זו בבחינת קללה. כדי שיחשב לקללה צריך שיהיה מעשה בפועל - "וסרתם מן הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים".

עוד יש לפרש: "את הברכה אשר תשמעו", ללמדך כי עצם שמיעת דברי תורה כבר פועלת באדם את פעולתה.

כשנכנסים באוזניו דברי תורה הם משפיעים עליו לטובה, מרוממים ומקרבים אותו אל ה'.

לעומת זאת, "אם לא תשמעו", כשאדם מסיר אוזנו משמוע תורה, לכאורה הוא לא עשה שום פעולה רעה ב'קום ועשה'. נכון, אוזניו לא שמעו דברי תורה, אבל מאידך הן גם לא שמעו דברי כפירה ונבלה. ואם כן,

שאינו בקי בחכמת הרפואה, ומביע את דעתו בנושאי רפואה כבדי משקל?

עולם התורה והיהדות הוא גדול ועמוק. התורה היא "אֲרָכָה מֵאָרֶץ מִדֶּה וּרְחֵבָה מִנֵּי יָם" (איוב יא, ט). איך כל בור ועם הארץ, שלא קרא ולא שנה, מעז להביע את דעתו בענייני יהדות כאילו הוא זקן ורגיל?! תלמד תורה, תהיה בקי בה, אחר כך תוכל להביע את דעותיך בעניינים הקשורים בה...

משיחו, ה' ישמור. מאין כל זה נובע? בורות. הם אינם יודעים מימינם ומשמאלם, אין להם מושג מה זו יהדות, מה זו תורה, מה זו שבת.

כנגד בורות - קשה להילחם. איך תילחם בה? באיזה כלי נשק? מה תסביר להם, שהתורה היא נצחית והיא יסוד היסודות של עם ישראל? הרי הם אינם יודעים מה זו תורה, מה זה נצח, והם בעצם אינם יודעים מה זה עם ישראל. הם סבורים שעם ישראל הוא עם ככל העמים, חלק מ'משפחת העמים'.

אומר הנביא (ירמיהו ו, טז): "כֹּה אָמַר ה', עֲמְדוּ עַל דְּרָכִים וְרֹאוּ וְשִׁאֲלוּ לְנִתְבוֹת עוֹלָם אִי זֶה דֶּרֶךְ הַטּוֹב וְלָכוּ בָּהּ וּמָצְאוּ

האם שייך שתהיה לאדם דעה בעניין מסוים, כאשר אינו מכיר את העניין ואינו בקי בו? איך נתייחס לאדם

כס"ד

לאור הביקוש הגדול

המבצע תמשיך!

כל הסט (11 חלקים)
רק ב-250 ש"ח בלבד!

לפרטים: 050-4106056
בין השעות 14:00-18:00
אפשרות למשלוח ברחבי הארץ

המבצע

עד גמר המלאי

מִרְגּוּעַ לְנַפְשְׁכֶם."

אל תנקטו ב'שב ואל תעשה'. קומו, תשאלו, תשמעו, תטו אוזן, תבדקו מהי דרך הטוב - "ולכו בה".

בחרו בדרך האמת, בדרך שכולה ברכה. ואם תעשו כן - "ומצאו מרגוע לנפשכם".

אבל - מוכיחם הנביא - אתם מתעקשים להישאר בורים ועמי ארצות, אינכם רוצים ללמוד ולהתעניין ולשמוע - "וַיֹּאמְרוּ לֹא יֵלֶךְ... וַיֹּאמְרוּ לֹא נִקְשִׁיב".

היתה להם בחירה, ובמקום לבחור בברכה בחרו הם בקללה. לכן - אומר הנביא (שם, יט) - "הִנֵּה אֲנֹכִי מֵבִיא רָעָה אֶל הָעָם הַזֶּה פְּרִי מַחְשְׁבוֹתֶם, כִּי עַל דְּבָרֵי לֹא הִקְשִׁיבוּ וְתוֹרָתִי וַיִּמָּאֲסוּ בָהּ". אי השמיעה וההקשבה הוביל

ל"וימאסו בה". אבל מדוע מאסתם בה, הרי אינכם יודעים מה כתוב בה! איך אפשר למאוס בדבר בלי לדעת מהו?!

מכאן שאי שמיעה מוביל את האדם למחוזות מסוכנים - עד "וסרתם מן הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים אשר לא ידעתם"...

במקום לאמץ את התרבות האמיתית של עם ישראל, את המורשת שמקורה בהר סיני - מאמצים להם תרבויות זרות של גויים שפלים ונוהים אחר כל מיני אלילי שקר.

"כִּי שְׁתִּימָה רָעוֹת עֲשֶׂה עַמִּי אֲתִי עֲזְבוּ מִקּוֹר מִיָּם חַיִּים לְחֹצֵב לָהֶם פְּאוֹרוֹת בְּאֶרֶץ נִשְׁפָּרִים אֲשֶׁר לֹא יָכְלוּ הַמַּיִם" (ירמיהו ב, יג). יש לכם "מקור מים חיים", ואתם עוזבים אותו כדי לחצוב לכם כל

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

בחיים..."

מידי פעם הייתי משחיל במהלך השיעורים כל מיני רמזים, בעדינות רבה, אך אוזנו לא הייתה כרויה לשמוע...

עד שיום אחד סיפרתי בשיעור סיפור ששמעתי לפני למעלה מחמישים שנה, אשר נגע בדיוק בנקודה הכואבת הזאת. הפעם הוא כרה את אוזנו לשמוע את הדברים.

וזה סיפור המעשה:

אב ובנו הסתלקו מן העולם והגיעו לבית דין של מעלה. האב היה שומר תורה ומצוות, והבן - לא זכה לכך. לא תורה, לא שבת, לא כשרות, כלום... האב היה בטוח שהוא יכנס ישר לגן עדן, בזכות המצוות והמעשים הטובים שלו, ואילו הבן, שהיה רחוק לגמרי, יאלץ לרשת גיהנום. מסכן!

בית דין של מעלה דנו את האב, חקרו ופשפשו במעשיו. הוא ציפה למוצא פיהם בשלוות נפש. והנה בשעת ההכרעה, הכריז הכרוז בקול גדול: "האב לגיהנום, והבן לגן עדן!"

מיני בורות נשברים וריקים. במקום להתענג על תורת ה' משיבת נפש, אתם מחפשים לכם כל מיני הנאות ריקות מתוכן של תרבויות זרות.

מה אתם מחפשים שם? זה לא שייך לכם. אתם משתייכים לעם ה', עם סגולה "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו". אתם צמאים למשהו רוחני? מצוין! "הוֹי כָּל צֶמֶא לְכוּ לַמַּיִם" (ישעיהו נה, א) - אין מים אלא תורה (תענית ז ע"א). התורה ה"מקור מים חיים שלכם", מקור החיים שלנו, רק בה תרוו את צימאונכם.

לפני מספר שנים הגיע אדם לשמוע דרשות ושיעורים, והושפע מהם לטובה.

הוא התקרב ליהדות, התפלל, הניח תפילין, ולאט לאט החל לשמור מצוות - שבת, כשרות וכן הלאה.

אולם בדבר אחד הוא נותר עקשן - ילדיו למדו בחינוך ממלכתי, ובשום אופן לא היה מוכן להכניסם לחינוך תורני. הוא טען: "אני רוצה שיצא מהם 'משהו', שיוכלו להתקדם

והוסיף: "אתה לא רצית לשלוח אותו לחינוך תורני. טענת: 'אני רוצה שהוא יהיה משכיל, שיסתדר בחיים'. ומה יצא ממנו? רחוק משמירת תורה ומצוות!"

"אבל הוא אינו אשם, זה החינוך שקיבל. מה אפשר לדרוש ממנו? לכן פסקנו לו גן עדן. אך אתה, שהיית אחראי לכך, האשמה תלויה בכך, על כן אתה תירש גיהנום!"

האב החל לבכות בכי תמרורים: "לא ידעתי, אילו הייתי יודע" ... אבל הבכיות לא הועילו. אין ערך ל"אילו הייתי יודע". זהו מעוות שאינו יכול לתקן, את הנעשה אין להשיב.

לימים התברר כי אכן הדברים חדרו

האב היה מזועזע כולו. היתכן? מה עם כל התורה שלמדתי, התפילות שהתפללתי והצדקות הרבות שנתתי לעניים? הוא חשב בליבו: כנראה יש כאן בלבול, החליפו בטעות את פסקי הדין...

אמר לו הדיין בבית דין של מעלה: "אתה אשם! הקולר תלוי בצווארך! אתה היית אחראי לחינוך בנך. יכולת להכניסו לבית ספר תורני, שיקבל ויספג בו ערכים של תורה. בשמים כל העתידות גלויים וידועים. ידוע לנו כי אילו היה בנך גדל על ברכי התורה, היה נהיה תלמיד חכם גדול. אם כן, בגללך איבד הדור ראש ישיבה גדול, שהיה יכול להרביץ תורה בישראל, להגדיל תורה ולהאדירה!"

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

כעבור תקופה הוא גילה לי את מה שהתחולל בנפשו אחרי ששמע את הסיפור: "אני קנאתי בבן, גם אני רציתי גן עדן" ... וזה מה שחולל אצלו את כל השינוי.

על זה נאמר (ישעיהו נה, ג): "שִׁמְעוּ וּתְחִי נַפְשְׁכֶם".

אל חדרי ליבו של אותו אדם. המסר שבסיפור זעזע אותו וטלטל את נפשו. הוא היה נחוש להוציא את ילדיו ממוסדות החינוך הממלכתיים, ולהעבירם למוסדות תורניים. וכך עשה. בחסדי שמים, הם צמחו לתפארת והקימו בתים של תורה.

ההקפדה על הכשרות

יש שאומרים: "יש כאן משגיחי כשרות. אם יש איזושהי בעיה - העבירה עליהם" ... - אך מעניין שכשהוא הולך לקנות חליפה, או ריהוט חדש, הוא לא סומך על אף אחד, ולא מתפשר על שום דבר פחות מהמושלם ביותר, שלא יהיו בו שום חששות...

ובאמת, פעמים רבות הניסיון הוא גדול ואינו פשוט.

אדם מגיע רעב לאירוע, לאחר שעות שלא בא אוכל לפיו, ותאוות האכילה בוערת בו. נדרשים ממנו עוז ותעצומות נפש להתגבר על התאוה,

לֹא תֹאכְלוּ כָּל נִבְלָה... פִּי עִם קְדוּשָׁה אֲתָה לָהּ אֱלֹקֶיךָ (דברים יד, כא).

פעמים רבות הלב מורה היתר בענייני כשרות.

אדם אומר לעצמו: "מה כבר יכול להיות אסור במנה של דג?" על אף שעל הדג מונחים כל מיני עלים שיתכן שיש בהם תולעים...

או שחושב האדם: "ראיתי גם רבנים בעלי זקן ארוך שאוכלים כאן במסעדה זו", כאילו האוכל שמוגש לפניו הם בהכשר של אותו איש עם הזקן הארוך...

ולא לאכול כל עוד לא ברור לו במאת האחוזים באשר לטיבה של ההשגחה.

דרושה מצידו של האדם עבודה עצמית, הכרוכה בעמל לא קל, להתגבר ולקנות את מידת הנקיות עד שזו תהפוך להיות חלק ממנו, עצם מעצמיו ובשר מבשרו.

הכתוב אומר (משלי כג, ב): "וְשִׁמְתָּ שִׁכְיִן בְּלֶעָדָ אִם בְּעַל נֶפֶשׁ אָתָּה". חובה על אדם לשים סכין בפיו, ולא להכניס לפיו שום דבר מאכל שיש בו איזשהו חשש, אפילו קל שבקלים, אולם לשם כך עליו לעמול ולהיות "בעל נפש".

אם סיפרו לך ש"בעל הבית מניח תפילין בכל בוקר", זה עדיין לא מעיד מאומה על טיב ההכשר של המסעדה שבבעלותו...

אם עבור מישהו זוהי סיבה מספקת כדי לאכול שם בלי הגבלה, אין זאת אלא משום שליבו נגוע בתאוה, ועדיין לא סיגל לעצמו את מידת הנקיות.

אחד מרבני אמריקה טס במטוס. מאחר והיתה זו טיסה ממושכת, והוא כמובן לא אוכל מהאוכל שהוגש במטוס, הביא עימו אוכל מהבית, ממה שהכינה לו אשתו: לחמניה ובתוכה קציצה.

בזמן הארוחה הוא הוציא את הלחמניה מתיקו, וניגש ליטול ידיים.

כששב למקומו, הרהר לרגע, ברך המוציא, נגס מעט מהלחמניה, ומיד החזירה לתיק.

לידו ישב דוקטור, שהתפלא מאוד ממה שעשה הרב, והוא פנה אליו ושאל: "רבאיי! מה זה? למה לא אכלת?"

"לא התחשק לי", השיב הרב... לך תסביר לגוי את ההלכה כי זה גדר של "בשר שנתעלם מן העין"...

אך הגוי לא הרפה: "רבאיי! הרי הוצאת את הלחמניה מהתיק, הלכת ליטול ידיים ונגסת ממנה, הוי אומר שכן התחשק לך לאכול..."

"מדוע חשוב לך כל כך לדעת?"

והנה נתבונן: הרב הזה היה יכול למצוא כמה וכמה התרים לאכול את הלחמניה. במטוס אין חיות שיכולות לגרור את הבשר ולהחליפו באחר. לידו יושב דוקטור מכובד, מנומס, שרחוק מאוד מן השכל שיחליף קציצות... הלחמניה מונחת בדיוק באותו מקום ובאותה צורה שהניחה, והוא הלך סך הכל לכמה שניות... כהנה וכהנה סיבות טובות שלא לחשוש!

אבל בעל נפש - היודע להתגבר על תאוותיו, וניחן במידת הנקיות - יודע רק דבר אחד: יש הלכה בשולחן ערוך! ואותה צריך לקיים ככתבה וכלשונה! והוא יגייס את כל כוחות הנפש להתגבר ולא לאכול דבר שכשרותו מוטלת בספק...

לא תמיד די בתעודת כשרות התלויה על הקיר. בדבר שבאמת חשוב לו לאדם הוא אינו מיקל ראש, אלא בודק היטב את טיב המוצר ואיכותו.

"יהודי, ובפרט רבא"י כמוך, שמשנה את דעתו, יש דברים בגו... אני בטוח שיש כאן איזשהו דבר חכמה!"

לא נותרה לרב כל ברירה, והוא נאלץ להסביר: "יש לנו ספר הלכות שנקרא 'שולחן ערוך'. יש שם הלכה שבשר שנתעלם מן העין אסור באכילה, שמא הוחלף הבשר הזה בבשר אחר..."

ואז, ברגע של אמת, התוודה הגוי ואמר: "רבא"י! אין בעולם פקחים גדולים יותר מחכמי היהודים! את חטאי אני מזכיר: בארוחה שחילקו במטוס הגישו קציצות. הקציצה שהיתה בלחמניה שלך הדיפה ריח נפלא שלא יכולתי לעמוד בו, וכשהלכת ליטול ידיים החלפתי את הקציצה שלך בקציצה שהוגשה במטוס! כמה גדולים דברי החכמים שלכם..."

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455
נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת והצלחת: מיכל בת אסתר הי"ו, נטע בת ג'והנה הי"ו,
רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רוחאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מאיר מאור בן חיה רבקה הי"ו
ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זוהרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל, עופר בן ציונה ז"ל,
רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, חיים בן חביבה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעמה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה